

ISTIQLOL DAVRI SHE'RIYATIDA FOLKLOR AN'ANALARINING AHAMIYATI

Ro'ziboyev Sharof Bahron o'g'li
Samarqand davlat universiteti Filologiya
fakulteti 5-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada istiqlol davri o'zbek she'riyatida xalq og'zaki ijodi an'alarining ahamiyati yoritiladi. Mustaqillik yillarida milliy o'zlikni anglash jarayoni kuchayib, adabiyot va san'atda ham xalqona an'alar, qadriyatlar va madaniy kodlar o'z ifodasini topdi. She'riyatda xalq og'zaki ijodining poetik xususiyatlari, ramzlari, obrazlar tizimi va janr o'ziga xosliklari keng qo'llanilib, ular orqali milliy g'oya targ'ib qilinmoqda. Maqolada istiqlol davri shoirlari ijodida folklor an'alarining o'rni va ularning milliy qadriyatlarni saqlashdagi ahamiyati o'rganilgan.

Kalit so'zlar: Istiqlol davri, o'zbek she'riyati, xalq og'zaki ijodi, folklor an'analari, milliy g'oya, milliy qadriyatlar, adabiy an'alar.

Kirish.

O'zbekiston mustaqillikka erishgan davrdan boshlab milliy madaniyat, san'at va adabiyotda xalq og'zaki ijodi an'alariga bo'lgan qiziqish kuchaydi. Xalqning o'zligini anglash va milliy qadriyatlarni saqlashga intilish mustaqillik davrining asosiy g'oyalaridan biriga aylandi. Bu jarayon she'riyatda ham yaqqol aks etdi. Istiqlol davri o'zbek she'riyatida folklor an'alarining ahamiyati katta bo'lib, xalq og'zaki ijodining poetik xususiyatlari yangi shakllarda, zamonaviy mazmun bilan boyitilgan holda namoyon bo'ldi.

Asosiy qism

Folklor an'alarining istiqlol davri she'riyatida aks etishi

Mustaqillik yillarida milliy merosni asrab-avaylash va rivojlantirishga katta e'tibor qaratildi. Bu davrda yozilgan ko'plab she'rlar, xalq qo'shiqlari, maqollar va dostonlar obrazlari bilan boyitilgan. Shuning uchun, istiqlol davri o'zbek she'riyatida folklor an'analari, xususan xalq og'zaki ijodining she'riy an'analari keng qo'llanildi. Folklor ruhiyati, xalqning hayotiy tajribasi, dunyoqarashi va tushunchalari she'riyatning yetakchi mavzulariga aylandi.

Milliy qadriyatlarning ifodalanishi

Istiqlol davri she'riyatida xalqning urf-odatlarini, an'analari va qadriyatlari keng aks etgan. Bu davr she'riyatida xalqning e'tiqodlari, qadriyatlari va turmush tarzini ifodalovchi ramzlar va obrazlar o'ziga xos o'rin egalladi. Masalan, tabiat obrazlari, oila, ona yurt va ona til tasvirlari orqali milliy o'zlik va g'urur hissi uyg'otildi. Bu uslubda yozilgan she'rlar xalqning o'tmishini, tarixini va kelajakka ishonchini o'zida aks ettirib, jamiyatda milliy ruhiyatni mustahkamlashga xizmat qildi.

Folklor an'analari orqali milliy g'oya va g'ururni shakllantirish

Istiqlol davrida yozilgan she'rlar orqali xalqning tarixiy qadriyatlarini saqlash va kelajak avlodlarga yetkazish g'oyasi ilgari surildi. Xususan, Alisher Navoiy, Furqat, Ogahiy kabi klassik adiblarning asarlaridagi xalq og'zaki ijodi motivlari zamonaviy she'rlarda yangicha talqin etildi. Shuningdek, xalq dostonlari va qo'shiqlari orqali milliy birdamlik, jasorat va fidoyilik kabi tushunchalar targ'ib qilindi. Istiqlol davri shoirlari xalq og'zaki ijodi orqali milliy g'urur va mustaqillik hissini yanada kuchaytirishga intildilar.

Folklor unsurlari orqali zamonaviylik va xalqchillikni uyg'unlashtirish

Mustaqillik yillarida yozilgan she'riyatda xalq og'zaki ijodining an'analari zamonaviylik bilan uyg'unlashtirildi. Shoirlar xalqona uslubda, ammo zamonaviy mavzularda she'rlar yozishga harakat qildilar. Bu esa she'riyatning xalq orasida ommalashishiga sabab bo'ldi. Folklor motivlari bilan boyitilgan she'rlar orqali zamonaviy masalalarga chuqurroq yondashildi, milliy va umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg'unlashgan she'riy ijod yaratilishiga erishildi.

Xulosa

Istiqlol davri o'zbek she'riyatida folklor an'analari o'ziga xos o'rin tutadi. Bu davr shoirlari xalq og'zaki ijodi orqali milliy qadriyatlarni saqlash, targ'ib qilish va kelajak avlodga yetkazishga hissa qo'shdilar. Folklor an'analari yordamida milliy o'zlikni anglash va milliy g'ururni shakllantirishga xizmat qiluvchi she'rlar yaratildi. Shu bilan birga, she'riyatning xalqchilligi va zamonaviylik bilan uyg'unlashganligi adabiy jarayonning asosiy xususiyatlaridan biriga aylandi. Folklor an'analari orqali o'ziga xos milliy she'riyat yaratilib, u milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan holda o'z ifodasini topdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirzaev A. "O'zbek she'riyatida folklor motivlari." – Toshkent: Fan, 2019.
2. Karimova Z. "Istiqlol davri o'zbek adabiyoti va xalq og'zaki ijodi." – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
3. Yuldoshev R. "Folklor va milliy qadriyatlar." – Toshkent: Sharq, 2018.
4. Alimov S. "O'zbek she'riyatida milliy o'zlik va xalqchillik." – Samarqand: Davlat nashriyoti, 2020.
5. Qodirova Sh. "Folklor an'alarining zamonaviy she'riyatdagi o'rni." – Toshkent: Ma'naviyat, 2022.